

Térkép a geológiai múltrol

Igen érdekes, elsősorban a nyersanyagkutatás szempontjából nagyon fontos, de a szakkérdésekben járatlanok számára is érdekes térképet szerkesztett dr. Kőrösi László geológus, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt osztályvezetője.

Térképe azt ábrázolja, hol, milyen vastag üledékretegek fedik hazánk harmadkori, tehát körülbelül 50–60 millió évvel ezelőtti felszíni alakulatait.

A kép alapvetően különbözik a múltól, bár egyes vidékeinken — például a Bakonyban, a Mecsekben, a Bükkben és a budai hegyekben — még ma is nagyjából az akkori felszínt taposunk. Viszont a Duna—Tisza köze nyugati és a Dunántúl keleti pereme ma már néhány száz méternyi üledékreteg alatt fekszik, sőt a Kis-Alföld északi részén, a Jászságban, Szeged környékén és a békési tájakon az akkori felszín ma már körülbelül 3000 méter mélységben van. A rekordot azonban Dél-Zala tartja, amelynek 50–60 millió évvel ezelőtti felszíne azóta több mint négy kilométeres mélységbe süllyedt.

Ötszáz hold egy napló lapjain

Az egész napló egy kis jegyzetfüzet. Ebbe írja a napi teendőket Farkas Lajos, a szegedi Tánácsos Tsz. növénytermesztési brigádjának vezetője. Sok írás rá sem fér a keskeny lapokra, de nem is szükséges a hosszú litánia.

— Kevés szóból is ért az ember — mondja Farkas Lajos, s a legfrissebb, a tegnapi bejegyzéseknél felül a füzetet. A tintaceruza nyomán élesen rajzolódik elénk, s a határozott vonalú betűk szinte megszólalnak:

„A brigád létszáma 45 fő. Tizenöt asszony bürgonyát szed, a többiek pedig gyümölcsöt. Négy fogat segít nekik: felváltva végzi a szállítást. Három fogat a kukoricát hordja haza, illetve viszi a közös raktárakba. A férfiak a silókombájához és a vontatókhoz mennek.

Ennyi az egész napi munkát jelző bejegyzés. Egy szóval sem több a kelleténél, mégis 500 holdas területen öleli fel a munkát. Ekkora darab földön dolgozik Farkas Lajos és brigádja, amelyet zömmel asszonyok alkotnak.

A legtöbbjük felül van a négy lkszen.

— Mi történik akkor, ha a negyvenöt emberből 8–10 elmarad a munkából egyik napról a másikra, igazoltan vagy igazolatlanul? — kérdeztük.

— Ekkora létszámcsökkenést nem jegyeztem még be a füzetembe — válaszolta. — Az viszont már előfordult, nem is egyszer, hogy negyvenötöt is kevesen voltunk valamilyen sürgős munkára. Ilyenkor kisegített bennünket néhány emberrel a másik brigád, vagy fordítva.

— Hogyan boldogul a sok és sokféle emberrel?

— Magam is egy vagyok velük. Szóra hajlok és értik is a munkájukat. Nem kell prédikálni, hogy mit miért kell jól csinálni, s mindent a maga idejében.

— A naplóba bekerülnek-e a kirívó esetek?

— Minék az oda? Megbeszéljük azt egymás közt, ha hetén ilyesmi adódna.

— Sa brigádvezetővel megvannak-e elégedett a tagok?

— Lehet hogy igen, lehet hogy nem — válaszolta kurtán. Erről többet tudnának mondani, akikkel együtt dol-

A munka hétköznapjai

Lépésben a korrall

Tanul az egész család

gozum. Kérdezzék csak meg tőlem! — biztatott bennünket.

Elárulták, hogy nagyon büszké magára, mert nem éppen fiatalember letére, 51 éves fővel a mezőgazdasági technikumban tanul, a levelező tagozaton.

— Hát már ezt is tudják? Bnyje, ezek az asszonyok mindezt kibeszélnék — nevette el magát, majd így folytatta:

— Lépést kell tartani a mával, hogy közelebb hozzuk a jövőt.

S otthon mit szólnak a tanuláshoz?

— Megszokták már három év óta. Különben is szinte iskola van nálunk: a fiam egyetemi hallgató, a lányom pedig gimnazista. S mi tagadás! Érteln szeretném őket is, hogy mit akarnak most és holnap. Hát egy kis eszt ezért is tanulok. Bár csak hamarabb kezdtem volna neki, mert akkor már előrébb járnék. Hanem ne haragudjanak, most már lassan este lesz, s engem várnak otthon a könyveim. S még előtte is van mit csinálni a ház körül — búcsúzott el tőlünk a nagydiák brigádvezető.

L. F.

Távíróoszlopok rohan

Wartburg személygépkocsijával a távíróoszlopok rohan Kisteleken, a Rákóczi utcában Lajos Sándor, Csengele, Tanya 846. szám alatti lakos. A karambol következtében meillette ülő édesanyja, özv. Lajos Ferencné súlyos, életveszélyes sérüléseket szenvedett. A mentők a szerencsétlenül járt idős asszonyt a szegedi II. számú Sebészeti Klinika kára szállították.

Az ittas gépkocsivezetőtől a helyszínen elvették a jogosítványt és ellene megindult a bűnvádi eljárás.

Höröcz Lászlóné

Nyolcvanéves a Somogyi-könyvtár olvasóterme

A szegedi Somogyi-könyvtár a város nagyközönsége előtt először 1833. október 16-án tárta ki kapuját. Nem érdektelen megemlékezni most, a 80. évforduló alkalmával a múltól és összevetni a jelen eredményeivel.

1834–85-ben átlagosan napi 7 látogatót számláltak az olvasóteremben. Ez a szám a későbbi években lassan emelkedett. A könyvtár nyitvatartásának első évtizedében 3437 látogató 5173 kötetet kért az olvasóteremben, amelyet a Dugonics téri akkori főreáliskola — mai Egyetemi Könyvtár — épületében helyeztek el. 1897-ben a könyvtár a jelenlegi helyére került. Olvasótermének berendezése és alapterülete a mostanival megegyezik: 80 olvasót tudott befogadni. 1908-ban, a 25. évforduló évében 9032 látogató 11 608 kötetet olvasott. Ez napi átlagban 40 látogatót jelentett.

A két háború közötti időszakban — különösen akkori igazgatójának, Móra Ferencnek kiváló munkássága nyomán — a könyvtári élet barmulatos mértékben fejlődött. A látogatók száma például 1933-ban — az ötvenedik évforduló alkalmával — 23 418, napi átlagban 90! Alig kevesebb, mint a mai forgalom! Móra halála után, az új háború fenyegető árnyékában rohamosan hanyatlott a könyvtár forgalma.

A felszabadulás után a Somogyi-könyvtár az országban a vidéki nagyobb könyvtárak közül szinte elsőnek kezdte meg működését. Szerencsére a háború értékes, mintegy százezer kötetes könyvvállományát nem pusztította el. Az épületben okozott károkat is gyorsan kijavították. 1952-ben a Somogyi-könyvtár az országosan kiegészítő közművelődési hálózathoz egy fontos objektum lett. Abban az évben az olvasótermet mintegy 15 ezer látogató kereste fel. A beiratkozott olvasók száma megközelítette a 3 ezret, könyvvállomány pedig több mint 150 ezer kötet volt.

A könyvtár központjában és fiókhálózatában 1962-ben 9421 beiratkozott olvasót tartott nyilván. Az olvasóterem továbbra is biztosította a helybenolvasást. A lehetőségekhez mérten megszereztük az egyetemi, főiskolai és középiskolai tematikák alapján kijelölt kötelező irodalmat, főleg a levelező tanulók számára.

A központi olvasóterem látogatói az értelmiségi, ipari és mezőgazdasági dolgozók mellett egyetemen és főiskolai hallgatók. Továbbra is kevés a mezőgazdasági dolgozók és a növekedés mellett is — az ipari munkások száma. Olvasótermünk nyitvatartásának meghossz-

Száznolcvanegy vagon egy nap alatt

A Szegedi MAV igazgatóság területén Kecskemét és Kécskémét-Alsó pályaudvarokon a tömeges vagonbefutások miatt nagyon sok a probléma. Szeged területére érkező szállítmányok kirakása többé-kevésbé zökkenőmentes. Jó a kapcsolatot a szállító és szállítató felek között, s így a városba érkezett rakott vagonok többségét határidőn belül, vagy néhány órai késéssel, de kirakják. A vállalatok általában megértik: a ki- és berakodási idő csökkentésére nagy szükség van. Ezért — néhány kivételtől eltekintve — alig maradnak egyik nappal a másikra kirakatlan kocsik.

Egy nap — mérlegen

Hogy a helyzet valóban ez, igazolásul nézzünk egy példát.

Szeged négy pályaudvarára — Tisza-, rendező-, Rókus- és Újszeged — hétfőn, 14-en összesen 219 vagon áru érkezett. Ebből az AKÖV 49, a MAV 49, egyéb vállalatok pedig 83 vagon raktak ki. A beérkezett teli kocsik közül 28 későn jött meg, amikor már nem tudták a kirakodást megkezdeni. Így ezen a napon csupán 10 vagon raktak ki késedelmesen. Ebből az AFOR-nak egy motörölaj, a Terményforgalmi és Malomipari Vállalatnak négy élesztő- és árpaszállítmány, a Roskikészítő Vállalatnak egy kocsit vasszállítmány. Ezeket kivül: a kábelgyárnak műanyag, a Tatarozó és Építő Vállalatnak fahulladék, a Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalatnak szállításra készült kocsikat. Ezért ehhez a munkához részben előkészületekre, részben több munkaerőre van szükség. Volt más feladatunk, így ezt hagyjuk hátra — mondja Och Nándor, az AKÖV osztályvezetője.

A tíz vagon valóban nem sok, de jobb volna, ha egy sem várta volna megrakva a kedd reggeli. Ezeket a vagonokat miért nem raktak ki az illetékesek?

— A motorolajat hordókba fejtjük, s így rakjuk ki a beérkezett szállítmányt. Amikor a kérdéses vagon betöltött, 8 óra felé, már sötét volt — mondja Kocska Pál, az AFOR Tisza-pályaudvari kirakodásigazgatója. — Nem kezdtünk munkához, mivel a kirakodóhelyen nincs világítás. Ezért kénytelenek voltunk megvárni a kedd reggelit.

Gond és magyarázat

— A Terményforgalmi és Malomipari Vállalat négy

kirakatlan kocsija valóban még vasárnap érkezett. Hogy ezek megmaradtak, nem a mi hibánkban történt. Mi ugyanis ezen a napon is dolgoztunk reggel 6-tól délután 6-ig, 19 vagon raktunk ki — adja a felvilágosítást Szirbik János. — A visszatérő négyből kettő a késő délutáni órákban érkezett. Nem volt időnk ezek kirakására.

Kérhetek volna segítséget hiszen Szegeden is munkára kész ifjúsági rakodóbrigádok várnak a kirakásra. És hétfőn?

A Rózsá-malmi iparvágány erősen túlterhelt. A kiürített kocsikat azonnal megrakták, s így nem lehetett előrébb tolni a rakodóterülethez a mi négy kocsinak. Kedd reggel már kiraktuk valamennyit.

Hétfőn 49 vagon raktunk ki. Ennek nagyobb része munkagényes szállítmány volt. Négy vagonunk maradt, melyekhez csak ma reggel kezdtünk hozzá. Ebből kettőnél részben miattunk volt a késlekedés. A Tatarozó és Építőipari Vállalat, valamint a Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalat részére érkezett szállítmányokat munkaerő hiányában nem tudtuk kihozni. Az ÜVEGERT-hez öblös üveget kellett volna szállítani. Ezeknek a kirakása hosszadalmas munka. Darabonként kell számba helyezni az egész szállítmányt és azt a vállalat raktárába szintén darabonként behordani. Ezért ehhez a munkához részben előkészületekre, részben több munkaerőre van szükség. Volt más feladatunk, így ezt hagyjuk hátra — mondja Och Nándor, az AKÖV osztályvezetője.

A kábelgyárnál kettős probléma volt. A vállalat címére még vasárnap érkezett egy vagon műanyag. Ez az üzem vasárnap egyáltalán nem fogad, hétköznap is csak délután 2 óráig hajlandó átvinni az árut. A másik probléma pedig, hogy ez az áru vámkiszámlázott. Tehát mi addig nem nyithatjuk fel a vagonot, amíg az üzem átvételt nem küld.

Segítene a KISZ

Nem volt elég munkaerő és azért maradtak „fekve” a Tatarozó és Építőipari, a Fémfeldolgozó Vállalatok, s az ÜVEGERT címére érkezett vagonok. A KISZ-brigádokra nem gondoltak. A kábelgyári kettős probléma megoldására is módot kell találni, mert a vagonkirakás ma nem lehet „fogad vagy nem fogad” kérdése. Fogadjuk délután, s ha kell vasárnap is. Segítsen ebben, ha kell a vámhivatal is. Ez most népszárazási érdek.

Egy vagon elveszett? Nem. A MAV-nál többszörösen ellenőrizték, hogy a szombaton érkezett kocsit a Roskikészítő Vállalat csak kedden kezdte kirakni. Hogy miért volt az eddigi késlekedés, azt nem sikerült kinyomozni, mivel a címzettől azt a választ kaptuk, hogy a részére érkezett vagonokat kirakták, erről az egyről nem is tud.

M. E.

Szeged a „hidegzug”-ban

A Meteorológiai Intézet központi előrejelző osztályán kapott tájékoztatás szerint szerdára virradóra már nemcsak a fagyzugokban, de másfel méter magasságban is több vidéken nulla fok alá süllyedt a hőmérséklet: Szeged és Makó vidékén mínusz 1–2 fokot mutattak a hőmérők, a talajszintű levegő a fagyzugokban mínusz 5–6 fokos volt.

A szerdán még élénk keleti, délkeleti szél csütörtökre tovább mérséklődik, gyenge éjszakai fagyok után azonban továbbra is számtalanul kell. A csütörtöki maximumok — a várható derült időben — előreláthatólag a szerdaihoz hasonló 12–16 fokos szinten alakulnak ki. (MTI)

Fizetés után

— En részeg vagyok? Nekem mondja? Az én pénzem nem olyan, mint a másiké? Na, gyorsan ide azt az italt! — hangoskodik a Kálvária sori 11-es számú Italboltban az erősen szeszgőzös N. J. A pincér azonban hajthatatlan marad. Nem szolgálja ki a részegét. Hiába szedi elő a fizetési borítékot, s rakja ki marékkan a pénzt a pultra, nincs több ital számára. És ekkor valami meglepő dolog történik. Sunyi, de még józan férfi lép a pulthoz, egy korsó sört kér. Amikor megkapja, egy mozdulattal a részeg elé teszi:

— No, ígyál, pajtikám, ne félj, majd én kisegítelek.

Erre a kisegítésre azonban nem kerülhet sör, mert közben megérkezik a rendőrfőnök, a részeg N. J.-t hazaküldi, a „szolgáltatás” fiatalember adatait pedig felveszik, s ellene megindítják a szabálysértési eljárást, lerészegítés miatt.

Ami a fizetésből megmaradt

Magabaroškadt, részeg férfi bóbiskol Szeged—Rókus-állomás sötétében. A rendőrök igazoltatják, s miután annyira részeg, hogy saját lábán hazamenni képtelen, beültetik a kocsiá, s a kijózanodásig a rendőrségen tartják.

— Nagyon kérem, jöjjenek azonnal, mert a férjem részegen tör, zúz, üt engem és a gyerekeket — mondja egy kétségbeesett nő hang a telefonon. Azonnal indul a rendőrautó, s legnagyobb meglepetésünkre az aznap már előállított Sz. L.-t találják egy felfordult lakásban. A kúszóban ülő, síró asszony elmondja: a gyerekek előző este sem vacsoráztak, sőt nem is reggeliztek, mert nem volt már otthon pénz, varták apjukat, hogy hazahozza a fizetést. De hiába, ittasan jött haza, s a várt fizetésből mindössze 15 forintot tett az asztalra.

Sz. L.-t most már nemcsak előállítják a rendőrségre, de őrizetbe is veszik, s megindul a nyomozás. Kiderül, hogy munkahelyét előző nap a fizetés felvétele után otthagyta, munkája ellen is több panasza volt, úgy, hogy az üzemből már bejelentették a helyi

vöröskeresztnek; vitessék elvonókúrára. Azt is megtudjuk a rendőrök, hogy az ittas ember ellen 1961-ben már indult eljárás ifjúság elleni büntetés miatt. Most ismét ez lesz a sorsa.

Egy törsvendég

— Már megint itt vagyok! — mondja a rendőrség központi ügyeletén az immár törsvendégnek számító Lengyel László. Az 1929-ben született fiatalember büntetett előéletű, foglalkozás nélküli, s előfordul, hogy egy nap többször is elő kell állítani botrányt okozó részegségéért. Ha éppen nem őt hozzák be a rendőrök, akkor meg a vele együtt élő nő ismerőse dülölög ittasan. Most őrizetbe vétel mellett, eljárás is indul ellene, mert véresterverte a töle törvényesen elvált feleségét.

— Miért nem nekem húzod, te cigány?! Kevés az ötven forint? Nesze, majd adok én neked — üvöltözik az Alföldi Étteremben az emberi méltóságból teljesen kivetkőzött K. L. Széket ragad, tör, zúz. Gyors telefon, s az URH-s kocsit már indul is a garázda részeggel az ügyeletre.

Részeg motoros az utcán

Alig tudja a motorkerékpárt beindítani P. J., de aztán nagy nehezen mégiscsak felül a motorra. Eppen elindul, már „stoppolják” is a rendőrök. Elég csak ránézni, szeméi véresek, mozdulatai bizonytalanok. Keserves képpel, de bevallja, hogy a Jégkunyóban, majd az Alföldi Étteremben ivott.

— Bevonjuk a gépjárművezetői igazolványát — tesz pontot az intézkedés végére a rendőrfőnök, s írja a javaslatot szabálysértési eljárás lefolytatására.

A csárda ismét hangos

Fizetés utáni a hangulata Takaréktár utcai halászcserdában. Már a bejáratnál részegen bóbiskoló férfi vonja magára a járőreket figyelmét. Az étteremben fiatalok társasága hangoskodik.

— Jó szerencsét! Mi bányászok vagyunk — köszön az egyik erősen ittas fiatal ember. S amikor a pincér